

*Мср Душан Илић, асистент
Правног факултета Универзитета у Крагујевцу
ORCID: 0000-0002-8493-9626*

*Прегледни научни рад
УДК: 796.071.43.:658.11
DOI: 10.46793/XXMAJSKO1.291I*

ПОЈАМ И САДРЖИНА УГОВОРА О СТРУЧНОМ АНГАЖОВАЊУ ТРЕНЕРА ПРЕДУЗЕТНИКА ОД СТРАНЕ СПОРТИСТЕ*

Резиме

Закон о спорту Републике Србије из 2016. године предвиђа два уговора који могу бити основ ангажовања спортских стручњака – уговор о раду и уговор о стручном ангажовању. И док је уговор о раду резервисан искључиво за ситуације у којима спортски тренер бива ангажован од стране организација у области спорта, једна од карактеристика уговора о стручном ангажовању огледа се у чињеници да се наспрам тренера, као друга уговорна страна, може јавити и сам спортиста. Таква могућност намењена је спортистима који намеравају да ангажује тренера који се стручним радом у спорту бави у виду самосталне делатности. У данашње време – када услед изражене комерцијализације спорта, активно учешће тренера представља веома битан фактор на путу остваривања значајнијих спортских резултата – уговори о стручном ангажовању закључени између тренера и спортисте све више добијају на значају. Услед тога, аутор у раду анализира поједине аспекте овог уговора.

Након излагања о специфичностима које одликују правни положај тренера предузетника, пажња је посвећена самом појму уговора о стручном ангажовању тренера предузетника од стране спортисте, уз анализирање његових најзначајнијих правних особина. Поред тога, предмет разматрања су и састојци у погледу којих тренер и спортиста морају постићи сагласност да би уговор могао настати (битни састојци уговора).

Кључне речи: *спорт, спортски стручњак, тренер, предузетник, уговор о стручном ангажовању.*

---

* Рад је резултат научноистраживачког рада аутора у оквиру Програма истраживања Правног факултета Универзитета у Крагујевцу за 2024. годину, који се финансира из средстава Министарства науке, технолошког развоја и иновација Републике Србије.

1. Увод

Међу кадром који се бави стручним радом у спорту тренери заузимају централно место.¹ Тежња ка највишим резултатима, са једне стране и све већа конкуренција на тржишту спорта, са друге стране, довели су до тога да природна надареност и предиспозиције спортисте, некада њихови главни адути, више нису довољни. Да би један појединац остварио запажене резултате, поред талента, који му свакако мора бити својствен, потребно је уложити и велику количину труда и напора. Неопходно је да сваки млади спортиста који стреми остварењу значајних спортских резултата у будућности, од самог почетка буде трениран од стране квалификованог лица (тренера),² јер се само на тај начин може обезбедити да његове физичке, психичке, техничке и функционалне способности буду подигнуте на највиши могући ниво – онај који је предодређен талентом и физиолошким својствима његовог организма. Управо због тога, активно учешће и компетенције тренера су од кључног значаја за развој сваког спортисте, а самим тим и за постизање врхунских спортских резултата.³ О значају улоге тренера у савременом систему спорта свакако сведочи и чињеница да успешни спортски тренери – посматрано са аспекта репутације, препознатљивости и новчане надокнаде коју добијају за свој рад – ни по чему не заостају за спортистима.⁴

Најзаступљенији вид стручног рада тренера огледа се у њиховом ангажовању од стране организација у области спорта.⁵ Према правилима важећег Закона о спорту, организација у области спорта тренера може ангажовати на основу уговора о раду или путем уговора о стручном ангажовању, при чему се обављање стручног рада на основу уговора о

---

¹ Ђурђевић, Н., *Ангажовање тренера од стране организација у области спорта према Закону о спорту Републике Србије*, Зборник радова: Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније, књ. 7, Крагујевац, 2019, стр. 269.

² Ђурђевић, Н., *Услови за пружање услуга од стране тренера према Закону о спорту Републике Србије*, Зборник радова: XXI век – век услуга и Услужног права, књ.10, Крагујевац, 2019, стр. 85.

³ Вуковић, З., *Садржина уговора о раду са тренером у спорту*, Зборник радова: XXI век – век услуга и Услужног права, књ. 7, Крагујевац, 2016, стр. 94. У том смислу видети и: Приморац, Д., Вуковић, А., *Правни положај врхунског тренера у хрватском спортском праву*, Зборник Правног факултета Свеучилишта у Риједи, вол. 34, бр. 2/1991, 2013, стр. 993; Lara-Bercial, S., North, J., Hamalainen, K., Oltmanns, K., Minkhorst, J., Petrovic, L., *European Sport Coach Framework*, Human Kinetics, Champaign, Illinois, United States, 2017, p. 12.

⁴ Thornton, P. K., *Sports Law*, Jones and Bartlett Publishers, Sudbury, Massachusetts, 2011, p. 119.

⁵ Појмом „организација у области спорта“ обухваћена су сва правна лица и предузетници који се баве организовањем спортских активности и обављањем спортских делатности у складу са законом. Видети: чл. 3. ст. 1. тач. 15. Закона о спорту, Сл. гласник РС, бр. 10/2016.

стручном ангажовању сматра радом ван радног односа.⁶ Поред тога, тренер се стручним радом у спортској организацији може бавити и без уговора, на основу чланства у спортском удружењу. У том случају, спортско удружење доноси одлуку којом спортског стручњака (тренера) именује за обављање одређеног спортског занимања у тој организацији.⁷ Са друге стране, тренер своје стручне услуге може пружати и без претходног ангажовања од стране организације у области спорта - на основу уговора о стручном ангажовању закљученог непосредно са спортистом. Реч је о могућности која стоји на располагању спортским стручњацима који се стручним радом у спорту баве у виду самосталне делатности – првенствено у форми привредног друштва или одговарајућем облику предузетништва, али и као физичка лица, без претходне регистрације.⁸ Предмет нашег истраживања ће бити управо уговор о стручном ангажовању који бива закључен између спортисте и тренера који се стручним радом у спорту бави у виду самосталне делатности, као регистровани предузетник.

Закон о спорту садржи бројна и детаљна правила којима уређује ангажовање спортских стручњака од стране организација у области спорта на основу уговора о раду.⁹ Међутим, када је у питању уговор о стручном ангажовању спортских стручњака, да се приметити да је по том питању законодавац био у великој мери суздржан, па се тако овај уговор помиње само у једном члану Закона,¹⁰ док је детаљније регулисање свих појединости

---

⁶ Видети: чл. 31. ст. 1. и ст. 5 Закона о спорту.

⁷ Видети: чл. 31. ст. 6 Закона о спорту.

⁸ Закључак да право на самостално обављање спортске делатности припада и физичким лицима (спортским стручњацима) која нису регистрована као предузетници произилази из формулације чл. 95. ст. 1. Закона о спорту. Наиме, наведеном одредбом је прописано да у облику привредног друштва или одговарајућем облику предузетништва морају бити регистрована само правна и физичка лица којима пружање услуга стручног рада у спорту представља претежну делатности. Из тога проистиче да пружање услуга стручног рада у спорту без претходног оснивања привредног друштва или регистрације предузетника јесте изузетак који је намењен спортским стручњацима којима то није основно занимање, већ се стручним радом у спорту баве у виду допунског рада (допунско занимање). У прилог оваквом нашем ставу говори и чињеница да Закон о спорту не садржи одредбу која би се могла протумачити као забрана спортским стручњацима да стручни рад обављају без претходне регистрације.

⁹ О ангажовању тренера од стране организација у области спорта видети: Ђурђевић, Н., *Ангажовање тренера...*, стр. 274-303; Вуковић, З., *Уговори о стручном ангажовању спортских стручњака*, (необјављена докторска дисертација), Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, 2019, стр. 125 и даље; Вуковић, З., *Садржина уговора о раду...*, стр. 97-101.

¹⁰ Наиме, уговор о стручном ангажовању је експлицитно уређен само чл. 31. ст. 1, ст. 5. и ст. 9. Закона о спорту. У ставу првом је прописано да овај уговор може бити основ ангажовања спортског стручњака од стране организације у области спорта; ставом петим је дефинисано да се бављење стручним радом у складу са уговором о стручном

препуштено надлежним националним гранским спортским савезима.¹¹ И док је уговору о стручном ангажовању спортских стручњака посвећен незнатан простор у оквиру законског текста, Законом о спорту ни на који начин није уређено питање ангажовања тренера од стране индивидуалних спортиста. При томе, ни за спортска правила надлежних националних гранских спортских савеза се не може рећи да су превише значајна у том смислу; њима су, пре свега, уређене појединости уговора о стручном ангажовању у којима се наспрам тренера, као друга уговорна страна, јављају организације у области спорта, а не индивидуални спортисти. Поред тога што правним прописима није уобличен на адекватан начин, чињеница је да овом уговору није поклоњена нарочита пажња ни у правној литератури.

На основу напред наведеног могао би се извести закључак о неоправданој запостављености уговора о стручном ангажовању тренера предузетника од стране индивидуалних спортиста, како од стране законодавца, тако и од правних посленика који овој материји приступају са научног аспекта. При томе, очигледну запостављеност квалификујемо неоправданом имајући у виду тенденцију раста заступљености уговора закључених између тренера и индивидуалних спортиста у правном промету данашњице, као и чињеницу да је реч о уговору који може бити основ настанка значајних обавеза за лица која га закључују. Управо су то разлози који су наведени уговор определили као предмет истраживања. Међутим, како би анализирање свих појединости које одликују овај уговор захтевало научни рад значајнијег обима, овом приликом ћемо се ограничити на излагања која се тичу појединих његових аспеката. Поштујући захтеве систематичности, након излагања која су посвећена специфичностима по којима се предузетништво у спорту разликује од других врста предузетништва, пажња је посвећена појму и правним карактеристикама уговора, као и елементима које је неопходно обухватити сагласним изјавама воља контрахената да би уговор могао настати.

ангажовању сматра радом ван радног односа, док је у ставу деветом прописано да се овим уговором дефинише накнада за обављање стручног рада у организацијама у области спорта, као и друга примања спортског стручњака.

¹¹ Видети: чл. 100. Закона о спорту; У том смислу су значајни Регистрациони правилник Кошаркашког савеза Србије од 22.09.2021. године (доступно на: https://www.kss.rs/files/Download/Registracioni_Pravilnik.pdf), као и Правилник о издавању дозволе за рад и статусу тренера Фудбалског савеза Србије од 26.04.2022. године, Службени лист ФСС „Фудбал“, број 4/2022 (доступно на: <https://fss.rs/wp-content/uploads/2019/07/Pravilnik-o-izdavanju-dozvole-za-rad-i-statusu-trenera.pdf>). На основу ових правилника, Кошаркашки савез Србије и Фудбалски савез Србије прописали су типске уговоре о стручном ангажовању тренера од стране спортских клубова. Доступно на: ФСС - <https://fss.rs/dokumentacija/trenerska-dokumenta/>; УКТС - <https://ukts.rs/za-trenere/ugovor/>. Датум последњег приступа за све линкове наведене у овој фн: 29.03.2024. године.

2. Тренер као предузетник

Према правилима важећег Закона о спорту, тренер је спортски стручњак који обавља стручни рад у спорту.¹² Спортски стручњаци су лица која имају одговарајуће више или високо образовање у области спорта, одн. физичке културе или су оспособљена за обављање одређених стручних послова у спорту,¹³ а сви они се даље разврставају према утврђеним спортским занимањима и звањима у оквиру тих занимања.¹⁴ Утврђивање спортских занимања и звања, услова у погледу образовања, одн. стручне оспособљености који морају бити испуњени за стицање звања од стране спортских стручњака, као и типичних послова за утврђена спортска занимања и звања спада у надлежност министра спорта.¹⁵ Тако, разврставање спортских стручњака према занимањима и звањима извршено је Правилником о номенклатури спортских занимања и звања,¹⁶ којим је као једно од занимања утврђено и занимање „тренер у спорту“.¹⁷ У оквиру овог занимања може се стећи седам различитих звања,¹⁸ а уз претходно испуњење прописаних услова.¹⁹ Стицањем одређеног спортског звања у оквиру једног спортског занимања, спортски стручњак стиче право да обавља послове који су карактеристични за то спортско звање, али и послове који карактеришу нижа спортска звања у оквиру тог или сродног спортског занимања.²⁰ Над стручним радом у области спорта врши се стручни надзор, који је у надлежности Завода за спорт и медицину спорта Републике

---

¹² Законом о спорту је прописано да су спортски стручњаци физичка лица која обављају стручни рад у спорту (чл. 25. ст. 1.), при чему се под стручним радом у спорту, између осталог, подразумева планирање и спровођење спортских активности деце и омладине, рекреација грађана, пружање услуга спортског усавршавања и спортског оспособљавања трећих лица, тренинг спортиста, спортско васпитање, кинезитерапијско вежбање, вођење спортиста на такмичењима и контрола психофизичких и функционалних способности учесника у спортским активностима (чл. 27. ст. 1).

¹³ Чл. 25. ст. 2. Закона о спорту.

¹⁴ Чл. 26. ст. 1. Закона о спорту.

¹⁵ Чл. 26. ст. 2. Закона о спорту.

¹⁶ Правилник о номенклатури спортских занимања и звања, Сл. гласник РС, бр. 86/2020.

¹⁷ Чл. 3. ст. 1. тач. 1. Правилника о номенклатури спортских занимања и звања.

¹⁸ У оквиру занимања тренер у спорту могу се стећи следећа звања: спортски оперативни тренер; спортски оперативни кондициони тренер; спортски оперативни тренер – спортски учитељ; спортски тренер; спортски кондициони тренер; дипломирани спортски тренер; специјалиста спортски тренер. Видети: Чл. 8 Правилника о номенклатури спортских занимања и звања. Више о класификацији спортских стручњака видети у: Вуковић, З., *Класификација спортских стручњака*, Зборник радова: XXI век – век услуга и услужног права, књ. 8, Крагујевац, 2017, стр. 91-105.

¹⁹ Видети: чл. 9-15 Правилника о номенклатури спортских занимања и звања.

²⁰ Чл. 26. ст. 4. Закона о спорту.

Србије, одн. Покрајинског завода за спорт и медицину спорта, када је у питању територија аутономне покрајине, преко стручних спортских надзорника.²¹

Имајући у виду да стручни рад тренера у спорту спада у спортску делатност,²² лице које је стекло одговарајуће звање у оквиру спортског занимања тренер у спорту, може свој стручни рад обављати и самостално, као предузетник.²³ Шта више, правна и физичка лица која не учествују у спортским такмичењима која су у оквиру надлежног националног гранског спортског савеза који организује спортска такмичења и којима је претежна делатност пружање услуга стручног рада који, пре свега, подразумева пружање услуга спортског усавршавања и спортског оспособљавања трећих лица, тренинг спортиста и спортско васпитање, спортску делатност могу обављати искључиво у одговарајућем облику предузетништва или привредног друштва.²⁴

Да би тренер у спорту могао да се региструје као предузетник, те да на тај начин самостално обавља своју спортску делатност, неопходно је да буде испуњено неколико кумулативно постављених услова. Услови су, пре свега, прописани Законом о спорту и подзаконским актима који служе његовој реализацији. Међутим, у случају да поједина питања која се тичу самосталног обављања делатности од стране тренера у спорту нису уређена Законом о спорту, супсидијарно ће се примењивати правила којима је уређено предузетништво.²⁵ Тако, да би једно лице могло самостално обављати спортску (тренерску) делатност нужно је да је пословно способно, те да је регистровано као предузетник у складу са законом о регистрацији.²⁶ Реч је о „општим“ условима које је потребно испунити да би се лице могло сматрати

---

²¹ Чл. 32. ст. 1. и ст. 2. Закона о спорту. Начин и поступак обављања стручног надзора у области спорта, мере за отклањање уочених недостатака, услови за именовање стручног спортског надзорника, образац и начин издавања легитимације стручног спортског надзорника и друга питања од значаја за спровођење стручног надзора у области спорта ближе су уређена Правилником о надзору над стручним радом у области спорта, Сл. гласник РС, бр. 92/2011.

²² Чл. 3. ст. 1. тач. 2. Закона о спорту је прописано да се спортским делатностима сматрају оне делатности којима се, између осталог, врши обучавање за бављење спортским активностима и планирање и вођење спортских активности, као и пружање саветодавних и стручних услуга у спорту.

²³ Чл. 93. ст. 1. и 2. Закона о спорту; Ђурђевић, Н., *Ангажовање тренера...*, стр. 304.

²⁴ Чл. 95. ст. 1. Закона о спорту.

²⁵ Чл. 93. ст. 3. Закона о спорту. Реч је о нормама Закона о привредним друштвима којима су уређена питања која се тичу времена на које се предузетник региструје, имовине предузетника и његове одговорности за обавезе, пословног имена, седишта, његове делатности, пословођа и осталих запослених, губитка својства предузетника, континуитета обављања делатности од стране наследника, прекида обављања делатности, као и наставка обављања делатности у форми привредног друштва. Видети: чл. 83-92 Закона о привредним друштвима, Сл. гласник РС, бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/2021.

²⁶ Чл. 83. ст. 1. Закона о привредним друштвима.

предузетником, а без обзира на то којом се делатношћу бави. Међутим, оснивање предузетничке радње зарад бављења стручним радом у спорту, поред ова два „општа“ захтева испуњење још четири „посебна“ услова, који су карактеристични управо за ову врсту делатности. Сходно томе, лице које намерава да спортску делатност обавља као предузетник мора задовољити услове који се тичу обезбеђења одговарајућег објекта и опреме, ангажовања спортских стручњака и безбедности у обављању делатности, а које ближе прописује министар надлежан за област спорта.²⁷ Поред тога, неопходно је да има утврђену здравствену способност за обављање спортских делатности,²⁸ дозволу за рад издату од стране овлашћене организације,²⁹ као и да поседује одговарајуће спортско звање.³⁰ Испитивање испуњености наведених услова није у надлежности регистратора, већ одлуку о томе, у оквиру редовног инспекцијског надзора, доноси спортски инспектор у виду решења. Против

---

²⁷ Чл. 93. ст. 2. и ст. 4. Закона о спорту. Иако је законодавац Министра овластио и „задужио“ да пропише ближе услове које једно лице мора задовољити да би се као предузетник могло бавити спортском делатношћу, такав пропис, ни након више од седам година од ступања на снагу важећег Закона о спорту, још увек није донет. У овом тренутку на су снази Правилник о условима за обављање спортских делатности, Сл. гласник РС, бр. 63/2013, као и Правилник о ближим условима за обављање спортских активности и спортских делатности, Сл. гласник РС, бр. 42/2017. Међутим, ниједан од два наведена правилника се не дотиче услова које треба да испуни предузетник који намерава да обавља спортску делатност, већ прописују услове који се постављају пред „установе и привредна друштва основана и регистрована за обављање спортских делатности“ (Правилник о условима за обављање спортских делатности из 2013. године), одн. пред „спортске организације, спортска друштва, гранске спортске савезе, територијалне спортске савезе, стручна и друга удружења и савезе у области спорта“ (Правилник о ближим условима за обављање спортских активности и спортских делатности из 2017. године).

²⁸ Видети: чл. 19. Закона о спорту.

²⁹ Видети: чл. 27. ст. 2. Закона о спорту.

³⁰ Према чл. 93. ст. 1. Закона о спорту „предузетник који се бави стручним радом у области спорта мора имати одговарајуће спортско звање у складу са овим законом“. Из формулације цитиране законске одредбе јасно произилази да лице које се региструје као предузетник за самостално обављање спортских делатности мора имати одговарајуће спортско звање само уколико намерава да се непосредно бави стручним радом у спорту - да лично реализује тренажни процес. Насупрот томе, спортско звање не мора поседовати физичко лице које оснива предузетничку радњу у намери да ангажује друге спортске стручњаке који ће тренирати спортисте; у том случају спортско звање морају поседовати спортски стручњаци ангажовани за спровођење тренажног процеса. Сасвим је природно да се исто правило односи и на услове који се тичу здравствене способности и дозволе за рад – њих морају испуњавати само лица која се налазе у директном контакту са тренираним спортистима.

донетог решења незадовољна странка може изјавити жалбу надлежном Министарству у року од 15 дана, рачунајући од дана достављања решења.³¹

Тренер као предузетник у правном промету иступа под пословним именом које у себи садржи његово име и презиме, ознаку да је у питању предузетник, као и адресу његовог седишта. Поред ових обавезних елемената, пословно име предузетника у себи може садржати предмет пословања и назив, при чему сам назив мора бити конципиран тако да не ствара заблуду о идентитету са другим тренером предузетником који има исти предмет пословања. Међутим, пословно име предузетника у себи не може садржати реч „Србија“, као ни њене изведенице, скраћенице ни облике који су подобни да укажу на ту реч.³² Такође, предузетник који не учествује у спортским такмичењима организованим од стране надлежног националног гранског спортског савеза (нпр. школе спорта, кампови, фитнес центри, итд.) у свом називу не може имати речи као што су „клуб“, „спортски клуб“ или „савез“.³³

Тренер предузетник своју делатност, по правилу, обавља у свом седишту. Међутим, он ће своју делатност моћи да обавља и у издвојеном месту пословања које се налази изван његовог седишта, па чак и ван одређеног простора (по позиву странке, од места до места...), када је по природи саме делатности обављање на такав начин једино могуће или уобичајено³⁴ (нпр. посебне врсте кондиционих, висинских или других припрема које је потребно обавити у посебним условима и на локацијама које се налазе ван седишта тренера предузетника). Без обзира на то где се делатност конкретном случају обавља, место њеног обављања мора испуњавати све оне услове који су утврђени прописима којима се уређује обављање те делатности.³⁵ Уколико се тренер предузетник одлучи да зарад обављања своје стручне делатности ангажује и друге спортске стручњаке, он то може учинити посредством уговора о раду или уговора о стручном ангажовању спортског стручњака.³⁶

Спортски стручњак који је регистрован као предузетник своја стручна знања може ставити на располагање на два начина – тако што ће бити ангажован од стране неке спортске организације, или кроз непосредан рад са спортистима појединцима. У оба случаја основ за пружање услуга од стране тренера ће представљати уговор о стручном ангажовању,³⁷ с тим што ће се у првом случају у улози друге уговорне стране наћи организација у области спорта, док ће у другом случају то бити индивидуални спортиста.

---

³¹ Чл. 93. ст. 5. и ст. 6. Закона о спорту; Видети и: <https://apr.gov.rs/registri/preduzetnici/uputstva/preduzetnici-u-sistemu-sporta.2061.html>. Датум последњег приступа: 29.03.2024.

³² Чл. 86. Закона о привредним друштвима.

³³ Чл. 95. ст. 1. Закона о спорту.

³⁴ Видети: чл. 87. ст. 1. ст. 2 и ст. 4. Закона о привредним друштвима.

³⁵ Чл. 87. ст. 6. Закона о привредним друштвима.

³⁶ Видети: чл. 31. ст. 1. Закона о спорту.

³⁷ Ђурђевић, Н., *Ангажовање тренера од стране организација у области спорта...*, стр. 304; Ђурђевић, Н., Мићовић, М., Вуковић, З., *Услуге у спорту*, Крагујевац, 2019, стр. 315.

3. Појам и правне особине уговора

Уговор о стручном ангажовању тренера предузетника од стране спортисте представља уговор којим се једна уговорна страна (тренер) обавезује да другој уговорној страни (спортисти) пружи стручне услуге у виду подучавања и тренирања, а у циљу унапређења спортских капацитета и овладавања одређеним спортским вештинама, док се спортиста обавезује да за то плати одређену надокнаду.

Код овог уговора се на једној страни налази тренер у спорту који самостално обавља спортску делатност, док се у улози друге уговорне стране налази спортиста појединац, који се спортом може бавити на аматерском или професионалном нивоу.³⁸

Закључењем уговора о стручном ангажовању тренера предузетника од стране спортисте за тренера настаје обавеза да другој уговорној страни пружи одређене стручне услуге, што овај уговор сврстава у групу уговора о пружању услуга.³⁹ Поставља се питање: да ли овај уговор испуњава услове неопходне да би се могао сматрати потрошачким уговором о пружању услуга? У циљу давања одговора на ово питање неопходно је анализирати меродавна правила Закона о заштити потрошача⁴⁰ и Закона о спорту. Тако, Законом о заштити потрошача је прописано да се под уговором о пружању услуга подразумева сваки уговор на основу ког продавац пружа или се обавезује да пружи услугу потрошачу, а потрошач се обавезује да плати цену за услугу, под условом да није реч о уговору о продаји.⁴¹ При томе, под продавцем треба схватити трговца са којим је потрошач закључио уговор о пружању услуга.⁴² Посматрано са аспекта обавеза које закључењем уговора о стручном ангажовању тренера предузетника од стране спортисте настају за уговорне стране, могло би се рећи да овај уговор спада у ред потрошачких уговора о

---

³⁸ Мотив спортисте за закључење овог уговора огледа се у побољшању спортских резултата и максималном искоришћењу својих спортских капацитета. Спортисти аматери ће остварење ових циљева стремити како би створили услове и повећали своје шансе за потписивање професионалног уговора. Са друге стране, професионални спортисти услуге самосталног тренера могу користити како би постигнули форму одржали на високом нивоу, одн. како би је подигли на још већи ниво, те на тај начин обезбедили што боље уговоре у будућности.

³⁹ У теорији постоји сагласност у погледу тога да појам услуге карактеришу неопиљивост, неодвојивост, хетерогеност и непостојаност. Видети: Ђурђевић, Н., Мићовић, М., Вуковић, З., *Услуге у спорту*, стр. 103-104. С обзиром на то да престација тренера која се састоји у тренирању и подучавању друге уговорне стране има све напред наведене карактеристике, није спорно да уговор о стручном ангажовању тренера предузетника од стране спортисте представља уговор о пружању услуга.

⁴⁰ Закон о заштити потрошача, Сл. гласник РС, бр. 88/2021.

⁴¹ Видети: чл. 5. ст. 1. тач. 23. Закона о заштити потрошача.

⁴² Видети: чл. 5. ст. 1. тач. 3. Закона о заштити потрошача.

пружању услуга. Међутим, да бисмо дали и коначан одговор на то питање, потребно је утврдити да ли се тренер и спортиста могу подвести под појам трговца и потрошача. Закон о заштити потрошача трговца дефинише као правно лице, предузетника или физичко лице које на тржишту иступа у оквиру своје пословне делатности.⁴³ Из малопређашњих излагања о тренеру као предузетнику недвосмислено произилази да се тренер као пружалац услуга из уговора о стручном ангажовању може сматрати трговцем. Сходно томе, квалификовање уговора о стручном ангажовању тренера предузетника од стране спортисте као потрошачког уговора зависи од тога да ли се спортиста може сматрати потрошачем. У том смислу потребно је сагледати законске појмове спортисте и потрошача. Према правилима важећег Закона о спорту, спортиста је лице које се бави спортским активностима, при чему се тим активностима може бавити на аматерском или професионалном нивоу. Спортисти аматеру зарада није циљ бављења спортским активностима и њима се не бави у виду занимања, док се професионални спортиста спортским активностима бави као јединим и основним занимањем.⁴⁴ Са друге стране, потрошач је физичко лице које на тржишту прибавља робу или услуге у сврхе које нису намењене његовој пословној или другој комерцијалној делатности.⁴⁵ Дакле, да би се спортиста који са тренером закључује уговор о стручном ангажовању могао сматрати потрошачем, неопходно је да спортске перформансе ради чијег побољшања прибавља стручне услуге тренера не искоришћава у оквиру свог занимања, одн. делатности. Сходно томе, уговор о стручном ангажовању тренера предузетника од стране спортисте испуњава све услове да се сматра потрошачким уговором о пружању услуга само онда када се у уговорном односу наспрам тренера налази спортиста аматер.

Уговор о стручном ангажовању тренера од стране спортисте појединца спада у ред неименованих уговора, а имајући у виду чињеницу да позитивним законодавством није предвиђен као посебан уговор.⁴⁶ Како законом нису одређени његов назив и садржина, па самим тим ни посебна форма која мора бити испуњена да би уговор могао пуноважно настати, можемо закључити да је реч о неформалном уговору. Дакле, за пуноважан настанак уговора довољно је да његова садржина буде материјализована на било који начин, па чак и усменим путем. При томе, настанак уговора није условљен никаквим реалним актом, већ се исти сматра закљученим самим чином размене сагласних изјава

---

⁴³ Видети: чл. 5. ст. 1. тач. 2. Закона о заштити потрошача.

⁴⁴ Видети: чл. 3. ст. 1. тач. 8. и 9. Закона о спорту. Више о разлици између спортиста аматера и професионалних спортиста видети: Ђурђевић, Н., *Спортско право - скрипта*, Крагујевац, 2012, стр. 20-22; 36-37.

⁴⁵ Видети: чл. 5. ст. 1. тач. 1. Закона о заштити потрошача.

⁴⁶ Да би се један уговор могао сматрати именованим неопходно је да позитивним правом одређен његов назив, као и права и обавезе које закључењем уговора настају за уговараче. Видети: Антић, О., *Именовани и неименовани уговори у савременом облигационом праву*, Анали Правног факултета у Београду, бр. 1-2/2004, стр. 83.

воља (*solo consensu*), што говори у прилог томе да је у питању консенсуални уговор. Међутим, у складу са начелом слободе уговарања, стране уговорнице су овлашћене да сагласношћу својих воља форму предвиде као услов пуноважности њиховог уговора.⁴⁷ Имајући у виду све добре стране форме, као и функције које форма остварује у правном промету,⁴⁸ мишљења смо да би, у појединим ситуацијама, уговарање форме било и више него пожељно.⁴⁹ Оваква активност уговорних страна нам се чини нарочито оправданом код комплекснијих уговора између тренера и спортиста појединаца, а без обзира на то да ли се комплексност огледа у самим уговорним клаузулама и преузетим обавезама или у вредности правног посла.

Даље, уговор о стручном ангажовању тренера од стране спортисте појединца је по правилу теретан и обострано обавезујући (синалагматички) уговор, јер његовим закључењем настају обавезе за обе уговорне стране. При томе, реч је о обавезама које једна наспрам друге стоје у односу чинидбе и противчинидбе – тренер је дужан да настоји да коришћењем својих стручних знања утиче на побољшање спортских перформанси тренираног спортисте, док се спортиста заузврат обавезује да му за тако пружене услуге плати уговорену надокнаду. Међутим, мишљења смо да нема препрека тома да овај уговор буде закључен и као доброчин, нарочито у ситуацијама када се у улози тренера јавља лице блиско спортисти (члан његове уже породице, добар пријатељ, итд.).⁵⁰

Посматрано са аспекта временског периода у оквиру ког се простире извршење уговорних обавеза, овај уговор би се могао сврстати у групу дуготрајних уговора. Наиме, у питању је уговор који за уговорне стране ствара обавезе чије испуњење подразумева сукцесивно понављање чинидби подучавања и тренирања, са једне стране и плаћања уговорене надокнаде, са друге стране. С обзиром на то да дуготрајни уговорни однос подразумева извршавање уговорених престација у временском периоду који предстоји, уговарачи су овлашћени да одлуче да ли ће тај период на неки начин ограничити или не. Сходно томе, уговор о стручном ангажовању тренера од стране спортисте појединца може бити закључен на одређено или неодређено време. У случају закључења уговора на одређено време, временски период у оквиру ког ће он производити правно дејство може бити детерминисан на различите начине. Тако, споразумом контрахената могу сасвим прецизно бити

---

⁴⁷ Чл. 69. ст. 1. Закона о облигационим односима, Сл. лист СФРЈ, бр. 29/78, 39/85, 45/89 - одлука УСЈ и 57/89, Сл. лист СРЈ, бр. 31/93, Сл. лист СЦГ, бр. 1/2003 – Уставна повеља и Сл. гласник РС, бр. 18/2020.

⁴⁸ О добрим странама форме и њеним функцијама видети: Перовић, С., *Формални уговори у грађанском праву*, Београд, 1964, стр. 38-41; 42-44.

⁴⁹ У том смислу видети: Качер, Х., Перкушић, А., *Услуге (тренера) у спорту*, Зборник радова: XXI век – век услуга и Услужног права, Крагујевац, 2011, стр. 356.

⁵⁰ У том смислу видети: Lara-Bercial, S., North, J., Hamalainen, K., Oltmanns, K., Minkhorst, J., Petrovic, L., *нав. дело*, стр. 15.

дефинисане његове временске границе (до одређеног датума, одређен број дана, месеци или година, итд.). Поред тога, време у оквиру ког ће уговор производити дејство међу уговарачима може бити одређено и конкретним програмом обуке, као и бројем тренинга које ће тренер бити дужан да реализује.⁵¹ На крају, временски период на који се уговор закључује може проистацати и из околности конкретног случаја, које су познате обема странама уговорницама (нпр. уколико спортиста тренера ангажује искључиво ради припреме за одређено такмичење које му предстоји).⁵² Међутим, мишљења смо да се овај уговор не би могао сматрати закљученим на одређено време уколико би период његовог важења био везан за постизање одређених резултата тренирања.⁵³ Овакав закључак проистиче из чињенице да се рок у оквиру ког ће уговор производити правно дејство може одредити искључиво везивањем за неки будући извесни догађај,⁵⁴ док, са друге стране, овладавање техникама и вештинама карактеристичним за једну спортску активност, као и надоградња физичких способности представљају крајње неизвесну околност чије наступање, поред самог тренажног процеса, у великој мери зависи и од спортског потенцијала, психо-физичких предиспозиција и ангажовања самог спортисте. Давање одговора на питање да ли је уговор о стручном ангажовању тренера закључен на одређено или неодређено време значајно је посматрано са аспекта престанка уговорног односа. Уговор закључен на одређено време престаје истеком уговореног рока, одн. наступањем будућег извесног догађаја (окончањем програма обуке, реализацијом последњег од укупног броја уговорених тренинга, итд.). Изузетак би представљале ситуације у којима би споразумом уговорних страна било предвиђено да ће се након истека рока уговорни однос продужити на неодређено време, уколико не буде благовремено отказан.⁵⁵ Са друге стране, уговор закључен на неодређено време престаје отказом.⁵⁶

Иако се закључењем уговора тренер према спортисти обавезује на чинидбу која се састоји у спортском подучавању, он њему не гарантује да ће извршењем своје обавезе постићи одређени спортски резултат.⁵⁷ Сходно томе, обавеза

---

⁵¹ У том смислу видети: Ђурђевић, Н., *Уговор о пружању услуга фитнеса*, Зборник радова Правног факултета у Сплиту, год. 58, бр. 1/2021, стр. 60.

⁵² Качер, Х., Перкушић, А., *нав. чланак*, стр. 355.

⁵³ На пример, уколико би било уговорено да ће уговор производити правно дејство све док спортиста не овлада одређеним спортским вештинама и техникама (одређена врста шута, ударца или покрета), одн. док своје физичке способности не подигне на одређени ниво (онда када би уговором био ангажован кондициони тренер).

⁵⁴ Видети: Станковић, О., Водинелић, В., *Увод у грађанско право*, Београд, 1996, стр. 191.

⁵⁵ Видети: чл. 357. Закона о облигационим односима.

⁵⁶ Видети: чл. 358. Закона о облигационим односима.

⁵⁷ Видети: Ђурђевић, Н., *Садржина уговора између тренера и спортске организације и разлози за раскид уговора*, Зборник радова: XXI век – век услуга и Услужног права, књ. 4, Крагујевац, 2013, стр. 49-50.

тренера има карактер облигације средства. Да би се сматрало да је тренер своју уговорну обавезу испунио, потребно је да са пажњом доброг стручњака изврши посао који се састоји у спортском обучавању, при чему није неопходно да тренирани спортиста усвоји она знања и вештине на које је обука била усмерена.⁵⁸ Разлог за то се огледа у чињеници да остваривање намераваних резултата тренирања зависи, између осталог, и од фактора на које тренер не може утицати (таленат спортисте и склоност ка усвајању знања која му тренер преноси, посвећеност тренингу, итд.).⁵⁹ Ипак, у одређеним ситуацијама, обавеза тренера се може сматрати и облигацијом циља. То ће бити случај онда када се тренер уговором обавезе да ће извршењем своје обавезе постићи одређене резултате.⁶⁰ Међутим, важно је напоменути да је реч о изузетку који се не може претпостављати, већ у сваком конкретном случају мора бити посебно уговорен.⁶¹

Имајући у виду поделу уговора на комутативне и алеаторне, могло би се закључити да је уговор о стручном ангажовању тренера од стране спортисте појединца, у највећем броју случајева комутативан уговор. Наиме, најчешће ће споразумом уговорних страна обавезе тренера и надокнада коју је спортиста заузврат дужан да исплати бити прецизно утврђени, што ће резултирати тиме да однос узајамних престација буде познат већ у тренутку закључења уговора. Међутим, у пракси се може десити да уговор о стручном ангажовању тренера буде закључен и као алеаторан уговор. То ће бити случај онда када вредност престације тренираног лица није одређена паушално, већ је само учињена одредивом, везивањем њене вредности, као и самог постојања за неки будући, неизвестан догађај. Као пример бисмо могли навести уговорну клаузулу на

---

⁵⁸ Видети: Вуковић, З., *Уговори о стручном ангажовању...*, стр. 127.

⁵⁹ Abplanalp, A., *Zivilrechtliche Haftung der Skilehrer und Skischulen*, Inauguraldissertation, Fakultät der Universität Bern, 1982, р. 68; Lara-Bercial, S., North, J., Hamalainen, K., Oltmanns, K., Minkhorst, J., Petrovic, L., *нав. дело*, стр. 27.

⁶⁰ При томе, обавеза тренера се може уговорити као облигација циља само уколико извршење његове престације треба да допринесе остварењу резултата који се огледају у побољшању физичких, техничких или тактичких карактеристика тренираног спортисте (на пример, овладавање одређеном врстом ударца или покрета, побољшање скока или брзине спортисте, итд.). Супротно томе, не може се уговорити обавеза тренера која би подразумевала да ће његов стручни рад довести до тога да тренирани спортиста оствари одређене такмичарске резултате. Разлог за то се огледа у чињеници да је остварење резултата на спортским такмичењима условљено бројним факторима. При томе, тренер својим стручним радом може утицати на само један од њих - онај који се тиче спортских карактеристика и припремљености такмичара. Како преостали фактори нису нешто на шта тренер може да утиче (нпр. расположење и здравствено стање спортисте, припремљеност терена на коме се такмичење одвија, временски услови, тренутна форма његовог противника, наклоњеност судија једног или другој страни, срећа, итд.), потпуно би неприхватљиво било оставити могућност да уговором буде установљена одговорност тренера за случај да планирани резултати изостану.

⁶¹ Видети: Качер, Х., Перкушић, А., *нав. чланак*, стр. 356-357.

основу које би спортиста, на име пружених стручних услуга, тренеру дубовао новчану надокнаду која представља проценат од неких његових будућих, потенцијалних, прихода. Примера ради, онда када спортиста ангажује тренера ради припреме за предстојеће спортско такмичење, приход који би могао представљати основицу за обрачун вредности престације тренираног спортисте био би онај остварен освајањем награде на спортском такмичењу.⁶²

Уговор о стручном ангажовању тренера од стране спортисте појединца припада групи каузалних уговора, јер је из њега јасно видљив непосредан правни циљ који уговорне стране желе да постигну преузимањем обавезе према свом саговорачу – тренер се обавезује да спортисти пружи стручне услуге које се огледају у подучавању и тренирању како би спортиста на себе преузео и извршио обавезу која се састоји у плаћању новчане надокнаде и обратно. Такође, овај уговор ће, у највећем броју случајева, припадати групи мешовитих уговора, јер његову садржину чине елементи карактеристични за више различитих уговора.

Посматрано са аспекта тренираног спортисте, тренер је једна од кључних фигура у његовом развоју, како професионалном, тако и личном. Наиме, поред тога што пружање стручних услуга од стране тренера треба да допринесе томе да спортске перформансе тренираног лица буду подигнуте на виши ниво, тренер за спортисту мора представљати особу којој поклања поштовање и поверење.⁶³ То мора бити особа са којом спортиста може да се консултује како у погледу стручних питања која се тичу самог тренажног процеса, тако и у погледу питања везаних за свакодневни живот.⁶⁴ Управо због тога поједини правни писци наводе да спортиста и тренер представљају „затворени и зачарани круг“.⁶⁵ Имајући у виду напред наведено, спортисти ће настојати да за другу уговорну страну изаберу лице за које верују да својим стручним знањима и вештинама, као и људским квалитетима и начином приступа, може допринети њиховом напретку. Због тога ће уговор о стручном ангажовању тренера најчешће бити закључен као уговор *intuitu personae*. Закључење уговора уз поклањање посебне пажње својствима личности тренера је нарочито карактеристично за уговоре које закључују професионални спортисти, јер њихови спортски резултати у великој мери могу бити условљени адекватним избором стручног особља које их окружује. Међутим, ова правна особина није његово нужно својство.

---

⁶² Видети: *исто*, стр. 355.

⁶³ О значају поверења које спортиста поклања тренеру и његовом утицају на спортске перформансе видети: Seungjoo, L., Sungho, K., Dojin, J., Hyojung, K., *The effect of coach-athlete fit on the coach-athlete relationship in team sport: Role of trust in coach*, International Journal of Sports Science & Coaching, Volume 18, Issue 4, 2023, p. 986-993.

⁶⁴ Ђурђевић, Н., *Услови за пружање услуга од стране тренера...*, стр. 84.

⁶⁵ Качер, Х., *Увод и особе у спорту*, у: (Увод у) Спортско право, Загреб, 2009, стр. 21, наведено према Приморац, Д., Вуковић, А., *нав. дело*, стр. 993, фн. 6.

У пракси ће уговор о стручном ангажовању тренера предузетника најчешће бити закључен као формуларни уговор, потписивањем типског формулара уговора припремљеног од стране тренера. Изузетак би представљали уговори код којих тренер бива ангажован од стране лица које се спортом бави на такмичарском или професионалном нивоу. Имајући у виду чињеницу да спортски стручњак у њиховој каријери заузима веома значајно место, услед чега су престације тренера, по правилу, садржински богатије и комплексније, а надокнаде које спортисте плаћају за тако пружене услуге прилично високе, уговорне стране ће настојати да споразумно уреде што је могуће више елемената уговора, те да га на тај начин индивидуализују и прилагоде својим потребама и очекивањима.

4. Битни састојци уговора

Пуноважан настанак уговора о стручном ангажовању тренера предузетника од стране спортисте појединца подразумева испуњеност општих услова пуноважности сваког облигационог уговора.⁶⁶ Реч је о захтевима који се односе на способност уговарања, постојање сагласних изјава воља и њихову размену, предмет и основ (каузу) уговора. У излагању које следи усредсредимо се на предмет уговора; покушаћемо да дамо одговор на питање који су то елементи садржине овог уговора у погледу којих контрахенти морају постићи сагласност да би уговор могао настати (битни састојци уговора).

Из датог појма уговора о стручном ангажовању тренера од стране спортисте појединца јасно произилази да уговорне стране најпре морају постићи сагласност у погледу стручног рада који тренер треба да обави. Поред тога, уколико се овај уговор закључује као теретан, што ће најчешће бити случај, неопходно је да сагласношћу воља уговарача буде обухваћена и надокнада коју ће спортиста бити дужан да исплати тренеру на име пружених стручних услуга. Међутим, поставља се питање да ли је пуноважан настанак уговора условљен постизањем сагласности у погледу временског периода у оквиру ког ће уговор производити правно дејство? Наш одговор на ово питање би био одричан. Наиме, као што смо већ истакли, овај уговор може бити закључен на одређено или на неодређено време, при чему је та чињеница значајна првенство због начина његовог престанка. Истина је да ће уговарачи у највећем броју случајева настојати да одреде (или барем учине одредивим) временски период у оквиру кога ће се простирати њихова права и обавезе настале на основу овог уговора, те да ће захтеви правне сигурности у том случају бити у већој мери задовољени. Међутим, мишљења смо да време трајања уговора није елемент који је неопходан за његово постојање, те да је за

---

⁶⁶ За уговоре у спорту важи правило да се закључују уз поштовање истих принципа који карактеришу и настанак класичних облигационих уговора. Видети: Ђурђевић, Н., Мићовић, М., Вуковић, З., Уговори у спорту, Крагујевац, 2014, стр. 11.

пуноважан настанак овог уговора довољно да буде постигнута сагласност у погледу основних престација тренера и спортисте.

Услед тога, можемо рећи да овај уговор има два објективно битна састојка: стручне услуге које се тренер обавезује да пружи спортисти и надокнада коју ће спортиста бити дужан да исплати тренеру за тако пружене услуге.

4.1. Стручне услуге тренера

Први од два битна састојка уговора о стручном ангажовању тренера од стране спортисте појединца тиче се услуга чије пружање представља престацију тренера. Реч је о стручним активностима које подразумевају комбинацију физичког и интелектуалног рада,⁶⁷ а које се у литератури поједностављено означавају као „тренирање“.⁶⁸ Њих тренер предузима у виду спортског обучавања, које за циљ има унапређење и развој физичких, техничких и тактичких способности тренираног спортисте. Обавеза тренера мора бити одређена или барем одредива, допуштена и објективно могућа.

Тачна садржина услуга које ће тренер бити дужан да пружи спортисти зависиће од тога ко се налази у улози друге уговорне стране. Тако, обавеза тренера наспрам ког се налази лице које се спортом бави зарад задовољења потреба за физичком активношћу и без такмичарских амбиција (спортиста рекреативац) у значајној мери ће се разликовати у односу на обавезу која би постојала у ситуацији када се у улози друге уговорне стране јавља талентовани спортиста са израженим спортским потенцијалом, који тежи остварењу запажених резултата. Могло би се рећи да сврха ангажовања тренера у значајној мери опредељује циљ који се закључењем уговора жели постићи.

Сходно томе, најпре је неопходно да заједничком активношћу уговорних страна буду дефинисани резултати којима се тежи и који се, имајући у виду таленат и спортске предиспозиције тренираног лица, основано могу очекивати.⁶⁹ Тек тада је могуће прецизно дефинисати стручне услуге које ће тренер пружати спортисти. При томе, креирање тренажног процеса, одабир врсте и метода тренинга, њиховог интензитета и динамике реализације мора бити препуштено самом тренеру. Разлози због којих се спортиста одлучује да ступи у уговорни однос са тренером, а који се огледају у његовим стручним знањима, вештинама и професионалном искуству, истовремено представљају и чињенице које тренера квалификују да потпуно самостално, а узимајући у

---

⁶⁷ Качер, Х., Перкушић, А., *нав. чланак*, стр. 354.

⁶⁸ Ђурђевић, Н., Мићовић, М., Вуковић, З., *Услуге у спорту*, стр. 197.

⁶⁹ Тако, на пример, ако се као друга уговорна страна јавља фудбалер, потребно је дефинисати да ли стручно ангажовање тренера треба да допринесе општем спортском напретку друге уговорне стране, или се, пак, циљ извршења престације тренера огледа у побољшању одређених техника (нпр. прецизније и снажније извођење слободних удараца, пенала, побољшање технике додавања, центар-шута, итд.).

обзир могућности друге уговорне стране, креира програм стручно-педагошког рада који ће бити у функцији постизања постављеног циља.⁷⁰ При томе, да би обавеза тренера задовољила услове одређености (одредивости) није неопходно да уговором буду сасвим прецизно дефинисане активности које ће тренер бити дужан да предузима ради испуњења своје обавезе. Довољно је да споразумом уговорних страна буде дефинисан резултат до кога би стручни рад тренера требало да доведе, као и обавеза тренера да спортисти пружи услуге подучавања и тренирања у циљу постизања таквог резултата. Прецизирање свих појединости тренажног процеса, као што су врсте и метод тренинга, њихов интензитет, место и време реализације, број тренинга у одређеном временском периоду и њихов распоред, било би препуштено тренеру који би са дужном пажњом, на основу знања и искуства које поседује, конкретне активности прецизирао у току извршења самог уговора, а имајући у виду реакцију тренираног спортисте и све друге околности конкретног случаја.⁷¹ Оно што обавезу тренера у оваквим ситуацијама чини одредивом јесте чињеница да је тренер, као спортски стручњак, дужан да приликом извршавања обавеза које спадају у домен његове професионалне делатности, па самим тим и приликом креирања и реализације индивидуалног тренажног процеса за конкретног спортисту, поступа са повећаном пажњом. Реч је о пажњи доброг стручњака, која пред тренера ставља захтев да своје стручне услуге пружа према правилима тренерске струке и обичајима који важе у обављању те делатности.⁷² То значи да је тренер дужан да у свом раду примењује методе, средства, активности, поступке и мере који произилазе из савремених стручних стандарда, достигнућа спортских и других сродних наука и утврђених

---

⁷⁰ Reissinger, F., *Rechtsfragen im Skununterricht*, Inaugural-Dissertation, Fakultat der Christian-Albrechts, Universitat Kiel, 1974, p. 6.

⁷¹ Мишљења смо да овај битан елемент уговора о стручном ангажовању тренера не треба у потпуности одредити, те да је далеко целисходније да он приликом закључења уговора буде само учињен одредивим. Неколико је разлога на којима заснивамо овакав став. Пре свега, прецизирање свих стручних радњи које ће тренер предузети зарад остварења резултата којима спортиста тежи довело би до превеликог оптерећења уговора, те би се исти свео на набрајање врсти и метода тренинга који ће бити реализовани, итд. Даље, имајући у виду да се спортске карактеристике, потенцијал и могућности сваког спортисте разликују, у малом броју случајева ће спортски стручњак бити у могућности да у тренутку закључења уговора сасвим прецизно предвиди све детаље будућег тренажног процеса. Сходно томе, у току извршења уговора неретко долази до измена и прилагођавања првобитно замишљеног и постављеног плана тренирања. Уколико би уговором детаљно биле наведене све стручне активности које ће тренер предузимати ради извршења своје уговорне обавезе која се састоји у подучавању и тренирању спортисте, свако одступање од оних уговорених начина тренирања би морало да буде пропраћено адекватном изменом постојећег уговора.

⁷² Капор, В., *Члан 18. Понашање у извршавању обавеза и остваривању права*, Коментар Закона о облигационим односима I (Редактори Борислав Т. Благојевић, Врлета Круљ), Београд, 1980, стр. 88-89.

спортских доктрина и упутстава,⁷³ те да се стално усавршава и проширује своје тренерске способности и знања.⁷⁴

4.2. Надокнада за тренирање

Када је уговор о стручном ангажовању тренера закључен као теретан уговор, његов објективно битан састојак представља и надокнада коју спортиста плаћа тренеру. У највећем броју случајева надокнада ће представљати новчани износ коју ће тренирано лице датовати тренеру као противвредност за све оне стручне активности које је предузео у циљу његовог подучавања и тренирања. Међутим, сматрамо да нема сметњи томе да буде уговорена надокнада која се не би састојала у новцу, већ у неким другим имовинским вредностима. Имајући у виду да обавеза тренера представља облигацију средства, спортиста ће ову надокнаду датовати без обзира на то да ли је успео да усвоји она знања и вештине којима је подучаван, под условом да је тренер своју обавезу вршио са пажњом доброг стручњака, уз поштовање правила тренерске струке. Изузетак би постојао у ситуацијама када је вољом уговарача изричито уговорено да ће тренер бити одговоран за постизање одређених резултата.

Надокнада коју спортиста дугује тренеру, исто као и услуге на чије се пружање тренер обавезује, треба да буде одређена или барем одредива, допуштена и објективно могућа.

Уговорне стране су слободне да висину надокнаде за тренирање одреде својим споразумом, у складу са околностима конкретног случаја.⁷⁵ При томе, између висине уговорене надокнаде и труда који тренер улаже ради извршења својих престација не сме постојати очигледна несразмера.⁷⁶ Имајући у виду начело слободе уговарања, надокнада може бити одређена на различите начине. Пре свега, уговарачи је могу одредити потпуно прецизно – уговарањем паушалног износа који ће спортиста датовати тренеру. При томе, надокнада коју ће спортиста бити дужан да исплати може бити одређена као новчани износ који ће се давати за одређени временски период (за сваки месец или недељу тренирања), или, пак, иста

---

⁷³ Ђурђевић, Н., Мићовић, М., Вуковић, З., *Услуге у спорту*, стр. 278.

⁷⁴ Lara-Bercial, S., North, J., Namalainen, K., Oltmanns, K., Minkhorst, J., Petrovic, L., *нав. дело*, стр. 23.

⁷⁵ Међутим, чињеница је да ће у пракси висина надокнаде за тренирање најчешће бити унапред одређена ценовником спортског тренера.

⁷⁶ Реч је о општим правилима уговорног права која свој основ имају у начелу једнаке вредности давања (чл. 15. Закона о облигационим односима). Постојање очигледне несразмере између вредности престација тренера и спортисте доводи до прекомерног оштећења (*laesio enormis*), услед чега оштећена страна стиче право да захтева поништење уговора, уз испуњење и других Законом прописаних услова. У том смислу видети: чл. 139. Закона о облигационим односима.

може бити условљена бројем реализованих тренинга. Са друге стране, уговарачи нису дужни да надокнаду за пружене услуге одреде сасвим прецизно; за пуноважан настанак уговора је довољно и да она буде одредива. Дакле, контрахенти су овлашћени да надокнаду услове неким будућим извесним или неизвесним догађајем. Тако, онда када тренер буде ангажован искључиво ради припремања спортисте за одређено такмичење које предстоји, могуће је да вољом уговарача буде одређено да ће спортиста тренеру дуговати одређени проценат од награде коју ће евентуално освојити на такмичењу за које га тренер припрема. Међутим, као што смо то навели у делу који се односи на битна својства овог уговора, уговор у коме би егзистирала оваква клаузула имао би карактер алеаторног уговора. У таквој ситуацији уговорне стране унапред пристају на могућност да њихове међусобне престације по вредности не буду једнаке, услед чега се такав уговор не би могао нападати због прекомерног оштећења једне стране.⁷⁷ На крају, није незамисливо да дугована надокнада буде дефинисана тако да се састоји из два дела, при чему би један део био сасвим прецизно одређен, док би други део надокнаде био условљен оствареним резултатима тренирања (бонуси).⁷⁸

5. Закључак

Посматрајући појединце који се спортским активностима баве на врхунском нивоу стичемо утисак да све те оку примамљиве, често и егзибиционистичке покрете обављају са лакоћом, малтене рефлексно. Међутим, привид лагодности се јавља као последица напорног и мукотрпног рада. Развијање и побољшање спортских перформанси, па самим тим и остваривање значајнијих спортских резултата директно су условљени адекватним и од стране стручног лица реализованим процесом тренирања. У том циљу, спортисти ангажују тренере који ће им својим стручним знањима и вештинама омогућити што бољи спортски напредак.

Обавеза тренера да одређеног спортисту подучава спортским вештинама може настати на два начина: 1) као резултат трипартитног односа између тренера, спортисте и организације у области спорта, где на основу уговора закљученог са организацијом (или на основу самог чланства у њој) за тренера настаје обавеза да обавља стручно-педагошки рад са

---

⁷⁷ Радишић, Ј., *Облигационо право, општи део – девето измењено и допуњено издање*, Ниш, 2014, стр. 170; Перовић, С., *Облигационо право*, Београд, 1986, стр. 211; Пајтић, Б., Радовановић, С., Дудаš, А., *Облигационо право*, Нови Сад, 2018, стр. 347-348.

⁷⁸ Del Fabro, M., *Der Trainervertrag – Untersuchung über die rechtliche Einordnung des Trainervertrages und ihre Auswirkungen auf das Vertragsverhältnis und die -beendigung*, Dissertation der Hochschule Sr. Gallen Für Wirtschafts-, Rechts- und Sozialwissenschaften zur Erlangung der Würde eines Doktors der Rechtswissenschaft, Stuttgart-Wien, 1991, p. 51-54.

спортистима који су њени чланови, или су у њој уговорно ангажовани; 2) као последица правног односа који постоји непосредно између тренера и спортисте. У другом случају реч је о односу између спортисте и спортског стручњака који се самостално бави спортском делатношћу – као предузетник, онда када му обављање стручног рада у спорту представља претежну делатност, или као физичко лице, у виду допунског занимања - а који бива заснован закључењем уговора о стручном ангажовању тренера.

Да би спортски стручњак могао бити регистрован као предузетник, неопходно је да испуни услове који се могу сврстати у две групе. Првој категорији припадају захтеви који се постављају пред свако лице које намерава да оснује предузетничку радњу (општи услови), док друга група представља скуп сачињен од услова детерминисаних специфичностима које одликују стручни рад у спорту (посебни услови). Међутим, иако важећи Закон о спорту оставља могућност спортским стручњацима да се региструју као предузетници, те да на тај начин стручни рад у спорту обављају у виду самосталне делатности, у њему нису садржане друге одредбе којима би уговор о стручном ангажовању закључен између тренера предузетника и спортисте био ближе уређен.

Уговор о стручном ангажовању тренера предузетника од стране спортисте је неименовани уговор који је, по правилу, теретан и синалагматички, дуготрајан, комутативан, каузалан и мешовит. У највећем броју случајева се закључује уз поклањање посебне пажње личним својствима тренера (уговор *intuitu personae*), а за његов пуноважан настанак није неопходно да буде испоштована посебна форма. Реч је о уговору који се на основу својих особина и правних дејстава може сврстати у уговоре о пружању услуга, а у појединим ситуацијама и у групу потрошачких уговора о пружању услуга – онда када се у уговорном односу наспрам тренера налази спортиста аматер. Уколико није другачије уговорено, обавеза која закључењем уговора настаје за тренера представља облигацију средства.

Минимум сагласности потребан за настанак овог уговора подразумева сагласност у погледу његових битних састојака. То су стручне услуге које се тренер обавезује да пружи спортисти и надокнада коју ће спортиста бити дужан да исплати тренеру за тако пружене услуге. Међутим, сходно начелу аутономије воље, а крећући се у оквиру граница утврђених принудним прописима, јавним поретком и добрим обичајима, будуће уговорне стране су слободне да пуноважан настанак уговора услове и постизањем сагласности у погледу неког елемента који не спада у ред објективно битних, те да га на тај начин учине субјективно битним састојком уговора.

*Dušan Ilić, LL.M., Assistant
Faculty of Law, University of Kragujevac*

NOTION AND CONTENT OF THE CONTRACT OF PROFESSIONAL ENGAGEMENT CONCLUDED BETWEEN ENTREPRENEUR COACH AND AN ATHLETE

Summary

The Law on Sports of the Republic of Serbia from 2016 foresees two contracts that can be the basis for the engagement of sports professionals – a labour contract and a contract of professional engagement. And while the labour contract is reserved exclusively for situations in which a sports coach is hired by organisations in the area of sports, one of the characteristics of the contract on professional engagement is reflected in the fact that in the role of the other contracting party an athlete can appear. This possibility is given to athletes who intend to hire a coach who is performing professional work in sports independently. Today – when due to pronounced commercialization, the active participation of coaches is a very important factor in achieving significant sports results - contracts of professional engagement concluded between coaches and athletes are gaining more importance. Therefore, the author analyzes certain aspects of this contract in the paper.

After the presentation on the specifics that characterize the legal position of a coach who services of professional work in sports perform in an adequate form of entrepreneurship, attention is paid to the very notion of a contract of the professional engagement and its most significant legal features. Also, the subject of consideration are the ingredients on which the coach and the athlete must reach agreement in order for the contract to be formed (significant elements of the agreement).

Key words: *sport, sports professionals, coach, entrepreneur, contract of professional engagement.*

Литература

- Abplanalp, A., *Zivilrechtliche Haftung der Skilehrer und Skischulen*, Inauguraldissertation, Fakultät der Universität Bern, 1982.
Антић, О., *Именовани и неименовани уговори у савременом облигационом праву*, *Анали Правног факултета у Београду*, бр. 1-2/2004.

- Вуковић, З., *Садржина уговора о раду са тренером у спорту*, Зборник радова: XXI век – век услуга и Услужног права, књ. 7, Крагујевац, 2016.
- Вуковић, З., *Класификација спортских стручњака*, Зборник радова: XXI век – век услуга и услужног права, књ. 8, Крагујевац, 2017.
- Вуковић, З., *Уговори о стручном ангажовању спортских стручњака*, (необјављена докторска дисертација), Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, 2019.
- Del Fabro, M., *Der Trainervertrag – Untersuchung über die rechtliche Einordnung des Trainervertrages und ihre Auswirkungen auf das Vertragsverhältnis und die -beendigung*, Dissertation der Hochschule Sr. Gallen Für Wirtschafts-, Rechts- und Sozialwissenschaften zur Erlangung der Würde eines Doktors der Rechtswissenschaft, Stuttgart-Wien, 1991.
- Ђурђевић, Н., *Уговор о пружању услуга фитнеса*, Зборник радова Правног факултета у Сплиту, год. 58, 1/2021.
- Ђурђевић, Н., *Спортско право - скрипта*, Крагујевац, 2012.
- Ђурђевић, Н., *Ангажовање тренера од стране организација у области спорта према Закону о спорту Републике Србије*, Зборник радова: Усклађивање правног система Србије са стандардима Европске уније, књ. 7, Крагујевац, 2019.
- Ђурђевић, Н., *Услови за пружање услуга од стране тренера према Закону о спорту Републике Србије*, Зборник радова: XXI век – век услуга и Услужног права књ. 10, Крагујевац, 2019.
- Ђурђевић, Н., *Садржина уговора између тренера и спортске организације и разлози за раскид уговора*, Зборник радова: XXI век – век услуга и Услужног права књ. 4, Крагујевац, 2013.
- Ђурђевић, Н., Мићковић, М., – Вуковић, З., *Уговори у спорту*, Крагујевац, 2014.
- Ђурђевић, Н., Мићковић, М., Вуковић, З., *Услуге у спорту*, Крагујевац, 2019.
- Капор, В., *Члан 18. Понашање у извршавању обавеза и остваривању права*, Коментар Закона о облигационим односима I (Редактори Борислав Т. Благојевић, Врлета Круљ), Београд, 1980.
- Качер, Х., *Увод и особе у спорту*, у: (Увод у) Спортско право, Загреб, 2009.
- Качер, Х., Перкушић, А., *Услуге (тренера) у спорту*, Зборник радова: XXI век – век услуга и Услужног права, Крагујевац, 2011.
- Lara-Bercial, S., North, J., Namalain, K., Oltmanns, K., Minkhorst, J., Petrovic, L., *European Sport Coach Framework*, Human Kinetics, Champaign, Illinois, United States, 2017.
- Пајгић, Б., Радовановић, С., Дудаш, А., *Облигационо право*, Нови Сад, 2018.
- Перовић, С., *Облигационо право*, Београд, 1986.
- Перовић, С., *Формални уговори у грађанском праву*, Београд, 1964.
- Приморац, Д., Вуковић, А., *Правни положај врхунског тренера у хрватском спортском праву*, Зборник Правног факултета Свеучилишта у Риједи (1991), в. 34, бр. 2/2013.
- Seungjoo, L., Sungho, K., Dojin, J., Nyojung, K., *The effect of coach–athlete fit on the coach–athlete relationship in team sport: Role of trust in coach*, International Journal of Sports Science & Coaching, Volume 18, Issue 4, 2023.
- Радишић, Ј., *Облигационо право, општи део – девето измењено и допуњено издање*, Ниш, 2014.
- Reissinger, F-P., *Rechtsfragen im Skiunterricht*, Inaugural-Dissertation, Fakultät der Christian-Albrechts, Universität Kiel, 1974.
- Станковић, О., Водинелић, В., *Увод у грађанско право*, Београд, 1996.

Thornton Patrick, K., *Sports Law*, Jones and Bartlett Publishers, Sudbury, Massachusetts, 2011.

Извори

Закон о облигационим односима, Сл. лист СФРЈ, бр. 29/78, 39/85, 45/89 - одлука УСЈ и 57/89, Сл. лист СРЈ, бр. 31/93, Сл. лист СЦГ, бр. 1/2003 – Уставна повеља и Сл. гласник РС, бр. 18/2020.

Закон о спорту, Сл. гласник РС, бр. 10/2016;

Закон о заштити потрошача, Сл. гласник РС, бр. 88/2021.

Закон о привредним друштвима, Сл. гласник РС, бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014 – др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/2021.

Правилник о номенклатури спортских занимања и звања, Сл. гласник РС, бр. 86/2020.

Правилник о надзору над стручним радом у области спорта, Сл. гласник РС, бр. 92/2011.

Правилник о условима за обављање спортских делатности, Сл. гласник РС, бр. 63/2013.

Правилник о ближим условима за обављање спортских активности и спортских делатности, Сл. гласник РС, бр. 42/2017.

Правилник о издавању дозволе за рад и статусу тренера Фудбалског савеза Србије, Сл. Лист ФСС „Фудбал“, бр. 4/2022.

Регистрациони правилник Кошаркашког савеза Србије од 22.09.2021.